

Ikt. szám: 376-3/2013
Tárgy: Székesfehérvár,
Országzászló tér rendezése
Hiv. sz: **P-2476-1/2013**

Dr. Cser-Palkovics András úr
Székesfehérvár Megyei Jogú Város
Polgármestere

Székesfehérvár
Városház tér 1.
8000

Tisztelt Polgármester Úr!

A 2013. október 15-i keltezésű levelében a székesfehérvári Országzászló tér kialakításával kapcsolatosan várja kamaránk érdemi javaslatát.

A Fejér Megyei Építészek Kamarája kibővített vezetőségének véleménye, hogy az Országzászló tér rendezése az Önkormányzat által kiírt tervpályázat alapján valósítható meg.

A vezetőségi ülésen az elnökség felkért egy munkacsoportot - amiben építészek, műemlékvédelemmel és forgalomtechnikával foglalkozó szakemberek, kertépítész kaptak helyet – a kamara szakmai koncepciójának kialakítására. **A munkacsoport feladata volt, hogy körültekintően és minden szakágra figyelemmel vizsgálja meg az Országzászló tér jelenlegi állapotát, gondolatokat, kérdéseket vessen fel a tér átalakításával kapcsolatban és adjon szakmai javaslatot a tér rendezésére kiírandó tervpályázathoz.**

A kamara egységes szakmai javaslata a következő:

A tér funkcionális kialakítása:

- A történelmi belváros fő tengelye a Fő utca, melyre váltakozó irányultságú mikro terek kapcsolódnak, ezek oldják a tengely zártságát, ez a rendszer dinamikája.
Elemi kérdés, hogy kik számára megcélzott a tér jövőbeni használata, mely korosztály vagy csoport az idevárt vendég? Milyen tartalommal tölthető a terület? A szabad hasznosítású rendezvények, a spontán hétköznapi használat, vagy a turizmus a prioritás.
- A tér jelenleg több, egymástól független funkciót fogad fizikailag, de nem alakult ki az összezártság, ami minden térszerkezet sajátossága.
A Virágóra, a Nyitott Könyv emlékmű, a vendéglátó terasz, az emlékhely, a padsorok, az ivókút, a sétáló felületek nem alkotnak összetartozó struktúrát, jellemzően nem vonzza az embereket, nem alakult találkahellyé, nincs meg a hétköznapi szakralitása.
- Elemzést kíván a tér lejtésének irányultsága, mely a Várkörút felé „húzza” az erővonalakat, ami ellentétes a lecsendesített funkció megkívánta iránnyal, amit a Fő utca jelent.

- Kialakításának korában az Országzászló tér még tartalmazott egy jelentős léptékű épületet, vagyis a Fő utca felé záródott.
Ez egyrészt azt jelenti, hogy eredetileg az Országzászló emlékmű egy „támasztott” hátfalú, a Várkörút felé nyitott kisebb térszerkezetű volt, másrészt a Fő utca ezen a szakaszon nem nyílt ki. Vizsgálandó, hogy mely történelmi korszakot kívánjuk rekonstruálni, vagyis mi legyen a geometriai koncepció.
- Elemzést érdemel, hogy a tér nevét adó Országzászló egy történelmi emlékhely, vagy mai rendezvényter is egyben. Utóbbi esetben fontos elem a létszám, a rendezvények jellege, a térfali háttér, az akusztika és a funkcionális kapcsolatok.
- A terület része a Műemléki Jelentőségű Területnek, vagyis alapvetés, hogy a műemléki háttér és beágyazódás egyedi érzékenységet kíván a tér és környezetének történelmi és építészeti hitelességében.
Vizsgálandó a terület szegélyező épületek állaga, felújítási igénye, a tér régészeti kutatásának elvárásai, továbbá a korábbi várfal - Királybástya (Budai kaputorony-Mátyás kori rondella) geometriai hiteles és értelmezhető megjelenítése.
- Megfontolandó a Nyitott Könyv emlékmű áthelyezése az Ősz utca – Kígyó utca közötti zöldterületre. Vizsgálandó a Székesfehérvár nevezetességének számító Virágóra téren belüli alternatív helye, kialakításának újragondolása mind a környezet, mind a megjelenés tekintetében. (Meglévő helyén illeszkedés a Fő utca új térburkolatához, koncepciójához.)
- Az 1933-ban, egy országos mozgalom részeként elhatározott Országzászló emlékmű felépítését miként kívánja 2013-ban a város újragondolni, a tér nevének helyreállítását követi-e elődeink akaratának való megfelelés? A fényképek, tervrajzok alapján rekonstruálható emlékmű eredeti helyén újra felállítható-e, vagy készüljön valami más, melynek üzenetét nehéz megfogalmazni? Az 1933-as üzenet egyértelmű, azt vagy felvállaljuk, vagy nevezzük át a teret?
- A Szent István Király Múzeum falán kialakított „Országzászló téri panteon”- hoz hogyan tud a megemlékezéseknek is megfelelni a csatlakozó tér ?
A tér kialakításában miként élhet tovább a székesfehérvári múzeumot alapító Marosi Arnoldnak a „Székesfehérvári Szemlében” megfogalmazott gondolata:
„ Székesfehérvár országzászlót állít, hogy ezzel hitet tegyen amellet a Magyarország mellett, melynek egykor székvárosa volt. Sehol a Kárpátok ölében ez a zászló történelmibb talajon, a magyar geniustól jobban áthatott légkörben nem loboghat, mint itt, hol valamikor ezt az ősi országzászlót őrizték, mellyel királyaink hadra keltek. A most felállítandó országzászló is harcra szólít: harcra a kishitűség, a barátlanság és jelen helyzetünkben való megnyugvás ellen.” ?
- A téren egykoron (a tér kialakítása előtt), és ma is megtalálható ivóút helyét érdemes átgondolni egy új térburkolati - zöldfelületi rendszerben, funkcionális megtartása mindenképpen indokolt.

A tér közlekedési, közmű rendszere:

- A hatályos Szabályozási Terv értelmében az Országzászló tér északi oldalán lévő, ma már zsákutca helyén zöldterület valósítandó meg. Itt egy gyalogos sétány kialakítása indokolt, melyet időszakosan teraszként is használhatnak a csatlakozó vendéglátóhelyek. A tér keresztirányú funkcionális megosztása esetén e sétány lehet a gyalogos közlekedés gyűjtő-szervező vonala.
- Gépjárművel történő célforgalomra a tér déli oldalán lévő út alkalmassága vizsgálandó a parkoló és rakodó helyek kialakításának tekintetében is. A múzeum bejáratának úttal való leválasztása a tér szerkezetétől, a teret határoló utcákhoz való csatlakozás további kérdéseket vet fel.
- Indokolt a területen található, üzemben kívüli közmű felépítmények (pl. távhő) bontása, a zavaró közműtárgyak (pl. szennyvízáttemelő elektromos szekrény) takarása, elrejtése.

A tér zöldfelületi rendszere:

- Elengedhetetlen a meglévő faállomány szakszerű vizsgálata, állapotfelmérése. Ennek ismeretében lehet az új zöldfelületeknél meghatározni a telepítendő fákat, azok helyeit. Az értékes faállomány mindenképpen megőrzendő, a tér „lélegző” szigete kell legyen a Fő utca és Várkörút burkolt „folyamának”.
- A meglévő egyes térburkolatok (betonlap, murva, stb.) helyén a Fő utca burkolatához is igazodó, a „Green City” ajánlásoknak (zöld és okos város) is megfelelő lélegző-élő rendszerek alkalmazása támogatandó.
- A zöldfelületek kialakításánál a fenntarthatóság mellett vizsgálandó a mesterséges, mozgó vízfelületek jótékony klímahatásának kihasználása. Az egyre melegebb nyári napokon a tér környezetének hőtárolását-kibocsátását megfelelően oldhatja a párolgást is biztosító vízfelületek alkalmazása. Erre lehetőséget adhat a tér természetes lejtése is.

Remélem a kamara egységes, szakágakra kiterjedő szakmai javaslata segítséget nyújt az Országzászló tér rendezéséhez és az Önkormányzat be tudja építeni saját koncepciójába.

Kamaránk továbbra is szívesen részt vesz a 2012. június 19-én vállalt munkában segítve a tér mielőbbi tényleges megvalósítását.

Székesfehérvár, 2013. november 5.

Tisztelettel:

Németh László
elnök